

35 468

Wijziging van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen in verband met uitbreiding van de hardheidsclausule en invoering van een hardheidsregeling en een vangnetbepaling (Wet hardheidsaanpassing Awir)

Nr. 9

TWEDE NOTA VAN WIJZIGING
Ontvangen 10 juni 2020

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel I, onderdeel D, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het voorgestelde artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het tweede lid wordt „afbrekking heeft vervangen door „afbrekking heeft en een jaar na de dagtekening van de beschikking tot toekenning van de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 14, is verstreken”.

b. In het zesde lid wordt „de vijftienstermijn, bedoeld in het tweede lid, niet zou gelden” vervangen door „de termijn, bedoeld in het tweede lid, waarbinnen horizonering mogelijk is, niet zou gelden”. Voorts wordt „de rente” vervangen door „de rente voor zover betaald of verrekend”.

2. In het voorgestelde artikel 49a wordt „, die zich hebben voorgedaan bij een beschikking tot vaststelling of tot terugorderings vervangen door „, die zich hebben voorgedaan bij een beschikking tot vaststelling of tot terugordering inzake de kinderopvangtoeslag, dan wel bij het niet toekennen van een persoonlijke betaling regeling vanwege de onterechte kwalificatie opzet of grove schuld van de belanghebbende of diens partner ten aanzien van het ontstaan van de terugordering inzake de kinderopvangtoeslag”.

3. Het voorgestelde artikel 49b wordt als volgt gewijzigd:

a. Voor de tekst wordt de aanduiding „1 a” geplaatst. Voorts wordt „het verlenen van compensatie” vervangen door „het vaststellen van de beschikking tot toekenning van de compensatie”.

b. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:

beroep kunnen doen op de vangnetbepaling ingeval zij aan de nadere stellen voorwaarden voldoen. Het kabinet beoogt met de vangnetbepaling en deze aanpassing van de tekst van de vangnetregeling geen precedent te scheppen. De vangnetbepaling betreft een zeer uitzonderlijke regeling die gerechtvaardigd wordt geacht op grond van de uitzonderlijke omstandigheden waarvan de vangnetbepaling het gevolg is. In dat licht is het kabinet van oordeel dat, mede op grond van het legaliteitsbeginsel, een dergelijke regeling alleen zijn grondslag kan vinden in een wet. In formele zin en het risico van precedentwerking ook gering is gegeven de uitzonderlijkheid van de situatie. Hiermee wordt gewaarborgd dat alleen de regering en de Staten-Generaal gezamenlijk tot een dergelijke regeling kunnen besluiten.

De eerdergenoemde zeer schrijnende gevallen zullen bekend worden door meldingen bij de Belastingdienst/Toeslagen. De aanvullende voorwaarden inzake de vangnetbepaling worden nog uitgewerkt en zullen worden opgenomen in een algemene maatregel van bestuur (AMvB). De ministerie van wijziging van de vormgeving van de wet is inhoudelijk wordt ingeschakeld voor de beoordeling of bij die meldingen sprake is van zeer schrijnende gevallen als bedoeld in de vangnetbepaling. Na opstelling van het kader in de AMvB zal dat worden bekendgemaakt. Aan de ouders zal de gelegenheid worden geboden een beroep op de regeling te doen door middel van een aanvraag. Tegen de uiteindelijke beslissing op deze aanvraag staat bestuur en beroep open op basis van de regels van de Algemeen wet bestuursrecht (Awb). Bij een ingediend beroep schriftelijk zal een onafhankelijke adviescommissie bevestigend of niet worden geadviseerd.

De voordracht voor een inrichting het voorgezette artikel 40a Awir vast te stellen AMvB wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Door middel van deze voorhangprocedure kan er een parlementaire toetsing van de algemene maatregel van bestuur plaatsvinden.

Daarnaast wordt de compensatieregeling aangevuld met enkele zaken die reeds zijn opgenomen in het besluit tot compensatieregeling (CA-11) en vergelijkbare (CAF-iziken, alsmede daarmee samenhangende kwesties die het dubbel toekennen van compensatieregelingen beogen te voorkomen. Het is wettelijk dat deze zaken en kwesties in de wetgeving worden opgenomen. Het is de bedoeling dat een voorgedone compensatie kan worden herzien en de nieuwe vermindering voor zover na het toekennen van de compensatie op andere wijze in een tegemoetkoming wordt voortzet.

Budgettaire gevolgen

De in deze nota van wijziging opgenomen wijziging van het wetsvoorstel heeft geen direct effect op de dienstzaken eerder in kaart gebracht budgettaire gevolgen. Gebruik van de grondslag van een AMvB geeft duidelijkheid over de wettelijke van de vangnetbepaling, die bijbehorende bijzondere tegemoetkoming en de budgettaire gevolgen. Een raming van die gevolgen zal gelijktijdig met de AMvB verstuurd worden.

Gevolgen voor burgers en bedrijven

De in deze nota van wijziging opgenomen wijziging van het wetsvoorstel heeft geen effect op de dienstzaken eerder in kaart gebracht administratieve lasten voor bedrijven.

Uitvoeringskosten Belastingdienst

Voor de in deze nota van wijziging opgenomen voorstellen geldt dat die eerder dan aangaande uitgebrachte uitvoeringsvoorschriften van kracht zijn.

II. Onderdeelsgewijs

Onderdeel A, onder 1

Artikel 1, onderdeel D (artikel 49 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Met de wijziging van het voorgestelde artikel 49, tweede lid, Awir wordt beter aansloten bij de tekst van artikel 23, onderdeel 3, van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. Herziening van de beschikking tot vaststelling of tot terugvordering is immers ook mogelijk ingeval wel vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop die beschikking betrekking heeft, maar de termijn van een jaar na de dagtekening van de bevestiging tot inkomen van de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 14 Awir, nog niet is verstreken. Binnen die eenjaarstermijn (die dus buiten de oordorgenscommissieprocedure kan eindigen) is het derhalve mogelijk gebruik te maken van de mogelijkheid tot herziening van de beschikking tot vaststelling of tot terugvordering, waardoor het niet nodig is gebruik te kunnen maken van de hardheidsapelling.

In aansluiting op het voorgaande wordt het zesde lid van het voorgestelde artikel 49 Awir op dat punt aangepast. Tevens wordt in genoemd zesde lid verduidelijkt dat alleen voor zover de over een berekeningsjaar in rekening gebrachtte rente, bedoeld in artikel 23 Awir, is betaald of verrekend, deze bij het vaststellen van de hardheidsapelling naar evenredigheid wordt herzien. Voor zover de betreffende rente niet is betaald of verrekend, is er geen sprake van een rentendeel dat zou moeten worden meegenomen bij het vaststellen van de hoogte van de hardheidsapelling.

Onderdeel A, onder 2

Artikel 1, onderdeel D (artikel 49a van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

De tekst van de voorgestelde vangnetbepaling wordt aangepast in verband met de omstandigheid dat ook buiten de gevallen van een beschikking tot vaststelling of tot terugvordering inzake de kinderopvangtoeslag zich zeer schrijnende gevallen kunnen voordoen, waarin toepassing van de Awir of de daarop berustende bepalingen of de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, bedoeld in de Wet kinderopvang, heeft geleid tot ernstige onbillijkheden van overwegende aard. Zeer schrijnende gevallen kunnen zich namelijk voordoen bij het niet toekennen van een persoonlijke betalingsregeling vanwege de ontbrekende kwalificatie voor de gronddruk van de wederzijds wederzijdse belangen en van het ontstaan van de terugvordering inzake de kinderopvangtoeslag. Indien aan de voorwaarden daartoe wordt voldaan, dient ook in dergelijke gevallen een beroep op de vangnetbepaling mogelijk te zijn.

Artikel 1, onderdeel D (artikel 48b van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Nu de oorspronkelijk in het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2021 voorgestelde compensatieregeling bij nota van wijziging is overgenomen naar het onderhavige wetsvoorstel en daarbij wordt opgenomen in artikel 48b Awir, is het ook gewenst dat de vormgeving/terminologie beter aansluit bij die van de Awir. Mer de in dat kader aangebrachte wijzigingen is geen inhoudelijke wijziging bedoeld.

Van enkele zaken die reeds zijn opgenomen in paragraaf 3 van het Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken en daarmee samenhangende kwesties die het dubbel toekennen van compensatie tegemoetkoming beogen te voorkomen, is het wenselijk dat deze in de wettekst worden opgenomen. Daartoe worden twee nieuwe leden aan het voorgestelde artikel 48b Awir toegevoegd, waar bij de eerste voorgestelde tekst van artikel 48b Awir als eerste lid wordt aangegeven.

Ze wordt in het tweede lid van het voorgestelde artikel 48b Awir opgenomen dat de Belastingdienst/Toesagen een (eerder) toegekende compensatie kan herzien indien de beschikking tot toekenning van de tegemoetkoming of de beschikking tot herziening van de tegemoetkoming alsnog op een hoger bedrag is vastgesteld dan waarmee bij de toelating van de hoogte van de compensatierekening is gehouwen. Het is dan redelijk dat de compensatie kan worden herzien (de compensatie blijft immers ook achterwege voor zover op andere wijze in een vergoeding of tegemoetkoming ter zake is of wordt voorzien). De herziening van de compensatie besloot het uit het hoger vaststellen van de beschikking tot toekenning van de tegemoetkoming of de beschikking tot herziening van de tegemoetkoming voortvloeiende verschil, maar maximaal het bedrag van de eerder vastgestelde beschikking tot vaststelling, voor zover dat deel uitmaakt van de compensatie, bedoeld in het eerste lid van artikel 48b Awir.

Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op de (definitieve) beschikking tot terugvordering of beschikking tot herziening van de terugvordering. Wanneer de terugvordering naar beneden wordt bijgesteld nadat de compensatie reeds is vastgesteld is het immers ook redelijk dat de compensatie kan worden herzien (lees: naar beneden kan worden bijgesteld).

Het slot van het tweede lid van het voorgestelde artikel 48b Awir doet op het voortkomen van het dubbel toekennen van een compensatie van rentenotend. Voor zover de compensatie betrekking heeft op een vergoeding van over een berekeningsjaar in rekening gebrachte en betaalde of verschende (invorderings)rente als bedoeld in artikel 25 Awir of op een vergoeding die betrekking heeft op overeenkomstige toepassing van rente als bedoeld in artikel 27 Awir in zake het betreffende berekeningsjaar, moet het bedrag van de compensatieve vermindering het deel van hetzelfde berekeningsjaar over de in de eerste zin van genoemd tweede lid bedoelde verhoging (van de tegemoetkoming) vergoede rente, bedoeld in artikel 27 Awir, doch maximaal met het bedrag dat in de compensatieter zake van voornoemde rentecomponenten is begrepen.

In het derde lid van het voorgestelde artikel 48b Awir wordt opgenomen dat indien de compensatie (her)deelt in het eerste lid van artikel 48b Awir) in de tweede, bedoeld in het tweede lid van artikel 48b Awir, wordt herzien, het daaruit voortvloeiende terug te vorderen bedrag kan worden vermindert met het aan de belanghebbende over hetzelfde berekeningsjaar te betalen bedrag van de verhoging, bedoeld in artikel 48b, tweede lid.

eerste zin „Awik. Het is redelijk dat deze verhoging (van de tegemoetkoming) en het terug te vorderen bedrag van de eerder toegekende uitkeringen wederzijds kan worden verrekend omdat de betreffende bedragen ten op dezelfde component. Zonder deze verrekening zou dezelfde component twee keer worden uitbetaald. Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op de beschikking tot terugvordering of beschikking tot herziening van de terugvordering.

Overigens kan worden opgemerkt dat het uit te betalen bedrag aan compensatie (betroefd is het eerste lid van artikel 49b Awik) door de Belastingdienst/Toeslagen niet kan worden verrekend (met andere openstaande terugvorderingen aan toeslagen of met belastingsschulden). Dit volgt ook uit artikel 4:30 Awb en sluit aan bij hetgeen is gezegd aan het slot van paragraaf 6 van het Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare CAF-zaken.

De Staatssecretaris van Financiën,
A.C. van Hulleken

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
T. van Ark